

POSTANOWIENIE
Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
Okręgowej Izby Radców Prawnych w [REDAKTOWANE]
z dnia 27 lipca 2009 roku

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [REDAKTOWANE]
w składzie:

Elżbieta Dąbrowska – przewodniczący
Agnieszka Matwiejczuk – sędzia
Maciej Konwisarz – sędzia (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 27 lipca 2009 r. sprawy przeciwko radcy prawnemu [REDAKTOWANE] wpisanemu na listę radców prawnych w Okręgowej Izbie Radców Prawnych [REDAKTOWANE] działając w oparciu o przepis art. 329 § 1 i 2 kodeksu postępowania karnego w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych

postanawia:

- 1) Utrzymać w mocy postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [REDAKTOWANE] z dnia 29 maja 2009 r., sygn. [REDAKTOWANE] umorzeniu dochodzenia.
- 2) Kosztami postępowania obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych [REDAKTOWANE]

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 29 maja 2009 roku Rzecznik Dyscyplinarny przy Radzie Okręgowej Izby Radców Prawnych [REDAKTOWANE] postanowił umorzyć dochodzenie przeciwko radcy prawnemu [REDAKTOWANE] ze skargi [REDAKTOWANE] działającego w imieniu [REDAKTOWANE] w [REDAKTOWANE]

W uzasadnieniu tego postanowienia Rzecznik ustalił, że dnia 19 kwietnia 1997 r. [REDAKTOWANE] dokonała przydziału spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego [REDAKTOWANE] przy [REDAKTOWANE] o powierzchni 57,6 m², na rzecz małżonków [REDAKTOWANE] natomiast dnia 29 stycznia 2000 r. [REDAKTOWANE] dokonała przydziału spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego [REDAKTOWANE]

przy o powierzchni 34,47 m², na rzecz małżonków

Radca prawny świadczył na rzecz pomoc prawną. Pismem z dnia 5 lutego 1998 r. wyraził zgodę, aby gromadził wkład budowlany poprzez pracę własną – prowadzenie spraw windykacyjnych przy czym na poczet wkładu miały być zaliczane zasądzone i wyegzekwowane koszty zastępstwa prawnego.

Pismem z dnia 31 maja 2001 r. radca prawny zwrócił się do z wnioskiem o rozliczenie przysługującej mu wierzytelności w wysokości 16.903,01 zł (w tym z tytułu nadpłaty centralnego ogrzewania 1.880 zł, z tytułu kosztów zastępstwa procesowego 12.694 zł oraz z tytułu nadpłaty wkładu budowlanego 2.329,01 zł) poprzez zaliczenie tej kwoty na poczet bieżących opłat eksploatacyjnych. Na dokumencie tym znajduje się odrębna adnotacja „zgoda” wraz z datą 31 maja 2001 r. oraz dwa podpisy członków

Radca prawny wezwany do okazania oryginału tego dokumentu, przedstawił go w dniu 26 marca 2009 r.

Dnia 23 stycznia 2002 r. Sąd Rejonowy ogłosił upadłość Spółdzielni. Postępowanie upadłościowe toczy się pod sygnaturą według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo upadłościowe. Radca prawny nie złożył w tym postępowaniu zgłoszenia wierzytelności wobec upadłej a Syndyk nie kwestionował czynności upadłego polegającej na zawarciu umowy o kompensacie wzajemnych wierzytelności radcy prawnego i upadłego, w szczególności nie złożył oświadczenia o odstąpieniu od niej.

W toku postępowania upadłościowego syndyk dokonał przekształcenia większości spółdzielczych własnościowych praw do lokali w prawa odrębnej własności i przeniósł te prawa na rzecz dotychczasowych uprawnionych. W ten sposób w poszczególnych nieruchomościach, stanowiących dotychczas własność powstały wspólnoty mieszkaniowe, do których należą właściciele wyodrębnionych lokali oraz Spółdzielnia w odniesieniu do tych lokali, które nadal są objęte spółdzielczymi własnościowymi prawami do lokali.

W nieruchomości położonej przy powstała

W nieruchomości położonej przy powstała

Spółdzielcze własnościowe prawa do lokali mieszkalnych przydzielone na rzecz nie zostały przekształcone w prawo odrębnej własności, ponieważ nie zgłosili takiego żądania. Państwo byli członkami Spółdzielni do dnia 8 maja 2003 r., kiedy to uchwałami Rady Nadzorczej zostali wykluczeni z grona członków spółdzielni.

Dnia 26 listopada 2002 r. wystosował do radcy prawnego na adres wezwanie do zapłaty kwoty 1.319,31 zł „z tytułu najmu lokalu mieszkalnego” za rok 2002. Dnia 2 stycznia 2003 r. radca prawny wystosował do odpowiedź w której wskazał, że nie łączy go ze umowa najmu lokalu, natomiast należności z tytułu opłat eksploatacyjnych są regulowane z przypadających mu należności od z tytułu rozliczenia wkładu i zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego. Zwrócił się także o uaktualnienie rozliczeń z tego tytułu poprzez podanie, jaka jest kwota należności prawomocnie zasądzonych w sprawach, które zostały zakończone po 31 maja 2001 r.

Dnia 28 kwietnia 2003 r. wytoczyła przeciwko radcy prawnemu powództwo o zapłatę kwoty 1.319,31 zł z odsetkami od 10 stycznia 2002 r. z tytułu o powierzchni 57,6 m². W sprawie tej Sąd Rejonowy w wydał nakaz zapłaty w postępowaniu

upominawczym [REDAKTOWANE] Radca prawny [REDAKTOWANE] wniósł od niego sprzeciw, powołując się na porozumienie z 31 maja 2001 r. Po przekazaniu sprawy wg właściwości miejscowej do Sądu Rejonowego [REDAKTOWANE] sprawa toczyła się pod sygn. [REDAKTOWANE] Wyrokiem z 8 października 2004 r. powództwo [REDAKTOWANE] zostało oddalone. Brak jest uzasadnienia tego orzeczenia, ponieważ żadna ze stron nie wniosła o jego sporządzenie. Spółdzielnia nie wniosła od tego wyroku apelacji, w związku z czym wyrok ten uprawomocnił się.

Dnia 26 czerwca 2003 r. [REDAKTOWANE] wystosował do radcy prawnego [REDAKTOWANE] na adres [REDAKTOWANE] wezwanie do zapłaty kwoty 1.045,02 zł z tytułu niedopłaty czynszu mieszkaniowego za okres do czerwca 2003 r. włącznie.

Dnia 28 października 2003 r. [REDAKTOWANE] wytoczyła przeciwko radcy prawnemu [REDAKTOWANE] powództwo o zapłatę kwoty 1.045,02 zł z odsetkami od 26 czerwca 2003 r. z tytułu opłat eksploatacyjnych za lokal mieszkalny o powierzchni 34,47 m². W sprawie tej Sąd Rejonowy [REDAKTOWANE] wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym [REDAKTOWANE] Radca prawny [REDAKTOWANE] wniósł od niego sprzeciw, powołując się na porozumienie z 31 maja 2001 r. oraz swoje pismo [REDAKTOWANE] z 2 stycznia 2003 r. Ponadto radca prawny [REDAKTOWANE] wskazał, że nie jest już członkiem spółdzielni, więc roszczenie nie jest związane ze stosunkiem członkostwa i dlatego sądem właściwym jest sąd w [REDAKTOWANE] Wskazał, też że [REDAKTOWANE] już w części orzekł o zgłoszonym roszczeniu, a to mianowicie w toku sprawy [REDAKTOWANE] w związku z czym w tej części powództwo winno być odrzucone.

Po przekazaniu sprawy wg właściwości miejscowej do Sądu Rejonowego w [REDAKTOWANE] sprawa toczyła się pod sygn. [REDAKTOWANE] W toku procesu [REDAKTOWANE] wskazała, że dochodzi zapłaty opłat eksploatacyjnych za lokal przy ul. [REDAKTOWANE] za okres od ogłoszenia upadłości tj. 23 stycznia 2002 r. do 26 czerwca 2003 r. oraz przedłożyła wyliczenie kwoty 1.045,02 zł wskazując, że za 2002 r. zaległość wynosi 607,74 zł, a za połowę 2003 r. 437,28 zł.

Wyrokiem z 20 lutego 2006 r. powództwo Spółdzielni zostało odrzucone co do kwoty 607,74 zł, a w pozostałej części oddalone. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że strony zawarły umowę co do rozliczenia wzajemnych wierzytelności i umowa ta jest dla stron wiążąca, zaś fakt ogłoszenia upadłości [REDAKTOWANE] po zawarciu przez strony umowy nie ma wpływu na wzajemne zobowiązania stron, bowiem syndyk nie wykazał, by zgodnie z art. 39 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 1934 r. od umowy odstąpił. Sąd wyjaśnił jednocześnie, że odrzucił pozew w części wskutek niedopatrzania, że opłaty eksploatacyjne dochodzone w sprawie [REDAKTOWANE] dotyczyły innego mieszkania.

Od tego wyroku [REDAKTOWANE] wniósł apelację, w której wywodził naruszenie prawa materialnego poprzez błędną interpretację i zastosowanie przepisów art. 32 § 1 w zw. z art. 34 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 1934 r. – Prawo upadłościowe.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z 9 czerwca 2006 r. [REDAKTOWANE] uchylił rozstrzygnięcie o odrzuceniu pozwu co do kwoty 607,74 zł i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, zaś w pozostałym zakresie apelację [REDAKTOWANE] oddalił. W części przekazanej [REDAKTOWANE] do ponownego rozpoznania, sprawa toczyła się następnie pod sygn. [REDAKTOWANE] i została zakończona wyrokiem z 24 października 2006 r. o oddaleniu powództwa. Brak jest uzasadnienia tego wyroku, a [REDAKTOWANE] nie złożyła od niego apelacji.

Dnia 15 lutego 2006 r. pomiędzy [REDAKTOWANE] a [REDAKTOWANE] przy [REDAKTOWANE] została zawarta umowa przelewu wierzytelności. W ramach tej umowy [REDAKTOWANE] jako zbywca przełała na [REDAKTOWANE] wszelkie wierzytelności z tytułu czynszu i eksploatacji lokalu powstałych od 1 października 2005 r. związane z użytkowaniem lokalu mieszkalnego przy [REDAKTOWANE] zajmowanego przez [REDAKTOWANE] na łączną kwotę

1.281,51 zł. Jednocześnie w § 4 strony umowy oświadczyły, że przyszłe zobowiązania [REDAKTURA] powstałe po 28 lutego 2006 r. związane z eksploatacją nieruchomości będą dokonywane bezpośrednio na rzecz [REDAKTURA]. W § 5 umowy [REDAKTURA] zwolniła [REDAKTURA] z długu z tytułu należności wynikających z uczestnictwa we [REDAKTURA] i zrzekła się roszczeń z tego tytułu w stosunku do [REDAKTURA].

W oparciu o treść powyższej umowy, dnia 22 maja 2006 r. [REDAKTURA] [REDAKTURA] pozwała [REDAKTURA] o zapłatę kwoty 1.890,31 zł. W sprawie tej Sąd Rejonowy w [REDAKTURA] wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym [REDAKTURA]. Na skutek wniesionego przez pozwanych sprzeciwu, sprawa została przekazana wg właściwości miejscowej do Sądu Rejonowego [REDAKTURA] który wyrokiem z 28 lutego 2007 r. oddalił powództwo [REDAKTURA]. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powodowa [REDAKTURA] nie udowodniła istnienia wierzytelności dochodzonej pozwem, a objętej umową przelewu wierzytelności. Sama umowa cesji ani też wezwanie do zapłaty zaległości czynszowych nie stanowią dowodu na istnienie owych zaległości. Ponadto Sąd wskazał, że umową przelewu dokonano przeniesienia wierzytelności tylko w stosunku do [REDAKTURA] a powództwo zostało wytoczone również przeciwko [REDAKTURA]. Nadto Sąd wskazał, że z treści umowy przelewu wierzytelności wynika, że przeniesiono nią tylko należności powstałe od dnia 1 października 2005 r. do lutego 2006 r. włącznie, a co do należności przyszłych brak jest skutecznej cesji, bo postanowienie umowy zawarte w jej § 4 nie jest przelewem wierzytelności przyszłych. Tymczasem powodowa [REDAKTURA] wytoczyła powództwo nie tylko o kwotę 1.281,51 zł, ale również o wcześniejsze należności z tytułu funduszu remontowego oraz o należności powstałe po lutym 2006 r., a więc nie objęte cesją.

Wspólnota wiosła apelację, która wyrokiem Sądu Okręgowego [REDAKTURA] 28 czerwca 2007 r. została oddalona [REDAKTURA]. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd II instancji wskazał, że pozwani nie są członkami [REDAKTURA]. Wskazał, że Wspólnota ta nie nabyła od syndyka [REDAKTURA] wierzytelności powstałych przed 1 października 2005 r. i po 28 lutego 2006 r., a nabyła wyłącznie wierzytelność w kwocie 1.281,51 zł, jednak w toku procesu nie udowodniła, by należność ta w ogóle przysługiwała samej [REDAKTURA]. Jednocześnie Sąd wskazał, że ma rację powodowa [REDAKTURA] że porozumienie mocą którego zobowiązania [REDAKTURA] wobec pozwanego miały być rozliczone na poczet przyszłych zobowiązań pozwanego z tytułu opłat eksploatacyjnych, przestało obowiązywać z chwilą ogłoszenia upadłości. Zgodnie bowiem z art. 34 Prawa upadłościowego potrącenie długu upadłego z długiem wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli oba długi istniały w czasie ogłoszenia upadłości, chociażby termin uiszczenia jednego z nich jeszcze nie nastąpił. Zawarcie przed ogłoszeniem upadłości umowy kompensacyjnej prowadzi do niezgodnego z prawem pokrzywdzenia wierzycieli masy upadłości, co jest niedopuszczalne. Przepis art. 34 Prawa upadłościowego dopuszcza potrącenie wierzytelności niewymagalnych, jednak nie pozwala na potrącenie wierzytelności przyszłej, a umowa między pozwanym [REDAKTURA] a [REDAKTURA] dotyczyła właśnie wierzytelności nieistniejących jeszcze w chwili ogłoszenia upadłości, zatem ich potrącenie po ogłoszeniu upadłości jest niedopuszczalne.

Radca prawny [REDAKTURA] w pisemnych wyjaśnieniach i podczas przesłuchania dnia 19 grudnia 2008 r. wskazał, że nietrafny jest zarzut że od połowy 2001 r. nie uiszcza żadnych opłat, ponieważ to [REDAKTURA] [REDAKTURA] winna je rozliczyć do wysokości przysługującej mu wierzytelności. Nadto wskazał, że wyrok Sądu Okręgowego [REDAKTURA] z dnia 9 czerwca 2006 r. wydany w sprawie sygn. [REDAKTURA] ma charakter prejudycjalny w rozumieniu art. 365 k.p.c. i że skoro ten Sąd oddalił powództwo i stwierdził, że potrącenie jest skuteczne aż do wyczerpania wierzytelności, to okoliczność ta nie może być badana ani przed żadnym

innym sądem ani przed żadnym innym organem. Radca prawny [REDACTED] wyjaśnił, że zaproponował [REDACTED] rozliczenie należnych mu kwot z tytułu zastępstwa procesowego z bieżącymi opłatami eksploatacyjnymi, ponieważ w tamtym czasie [REDACTED] miała kłopoty z kredytem obrotowym, więc strony uznały za korzystne przyjęcie takiej formy rozliczenia. Radca prawny [REDACTED] wskazał również, że dopominał się w Spółdzielni o rzetelne rozliczenie, przy czym od 2003 r. czynił to na piśmie. Ponadto radca prawny [REDACTED] wskazał, że nie pobiera ciepła w żadnym z lokali, zaś na energię elektryczną ma oddzielną umowę i opłaty z tego tytułu reguluje. Powołał się w tej kwestii także na wyrok Sądu Rejonowego w [REDACTED] z dnia 23 kwietnia 2007 r. w sprawie sygn. [REDACTED] w której Sąd ten oddalił powództwo [REDACTED] w [REDACTED] przeciwko [REDACTED]

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Rzecznik uznał, że w zachowaniu radcy prawnego [REDACTED] nie sposób dopatrzeć się naruszenia zasad etyki radcy prawnego, ponieważ radca prawny [REDACTED] nie jest zobowiązany do uiszczania jakichkolwiek należności na rzecz [REDACTED], jako, że ani On ani [REDACTED] nie są właścicielami lokali mieszkalnych, lecz przysługuje im spółdzielcze własnościowe prawo do tych lokali. Właścicielem lokali pozostaje w dalszym ciągu [REDACTED] w upadłości i to [REDACTED] jako reprezentant upadłego, ma obowiązek takie opłaty na rzecz [REDACTED] wnosić.

Rzecznik nie dopatrył się również naruszenia przez radcę prawnego zasad etyki wobec nieregulowania przez radcę prawnego opłat na rzecz [REDACTED]. Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym, jak również zgodnie z ustaleniami poczynionymi przez Sąd Rejonowy w [REDACTED] w sprawie sygn. [REDACTED] zachowanie takie wynika z tego, że radca prawny [REDACTED] stosuje się do zgodnej z prawem, ważnej i skutecznej umowy zawartej pomiędzy Nim, a [REDACTED]

Od powyższego postanowienia zażalenie wniosła [REDACTED] podtrzymując dotychczasowe zarzuty zgłaszane w toku postępowania dyscyplinarnego, a także zakwestionowała fakt świadczenia usług prawnych na rzecz [REDACTED] prawdziwość umowy kompensacyjnej, nieprawidłową wykładnię art. 34 Prawa upadłościowego i uchybienia proceduralne w postępowaniach przed sądami powszechnymi w sprawach toczonych przeciwko radcy prawnemu [REDACTED] sygn. [REDACTED] poprzez przekazanie tych spraw do rozpoznania przez Sąd Rejonowy w [REDACTED] jak również podniosła, że należna radcy prawnemu od [REDACTED] w upadłości kwota została już skonsumowana.

Rozpoznając zażalenie skarżącej od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stwierdził, co następuje:

Zażalenie skarżącej okazało się bezzasadne.

Przede wszystkim podnieść należy, iż przedmiotem postępowania dyscyplinarnego jest kwestia naruszenia przez radcę prawnego Zasad Etyki Radcy Prawnego, a nie kwestie związane z zasadnością roszczeń osób trzecich wobec radcy prawnego. W szczególności niedopuszczalnym jest, aby Sąd Dyscyplinarny w postępowaniu dyscyplinarnym podważał ustalenia dokonane przez sądy powszechne w prawomocnych wyrokach.

W niniejszej sprawie, zgodnie z prawidłowo ustalonym przez Rzecznika stanem faktycznym i prawnym, który Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela, sprawa rozliczeń zarówno skarżącej [REDACTED] były przedmiotem rozstrzygnięć sądów powszechnych, które oddaliły roszczenia zarówno [REDACTED]

██████████ Tym samym brak jest podstaw prawnych, aby Sąd Dyscyplinarny w postępowaniu dyscyplinarnym kwestionował te prawomocne wyroki.

Rzecznik Dyscyplinarny prawidłowo również ustalił, iż ██████████ ██████████ nie może żądać od radcy prawnego ██████████ opłat za zajmowane przez Niego lokale, ponieważ zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 roku o własności lokali (Dz. U. z 2000 r., Nr 80, poz. 903 – tekst jednolity ze zmianami), to na właścicielu lokalu spoczywa obowiązek ponoszenia wydatków związanych z utrzymaniem jego lokalu, jak również kosztów zarządu związanych z utrzymaniem nieruchomości wspólnej. ██████████ nie jest natomiast właścicielem lokali, a jako właściciel spółdzielczych własnościowych praw do lokali niebędący członkiem Spółdzielni ma obowiązek uczestniczenia w pokrywaniu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w części przypadającej na jego lokale i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni przez uiszczanie opłat, zgodnie z art. 4 ust. 11 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2003 r., Nr 119, poz. 1116 – tekst jednolity ze zmianami).

██████████ zawarł jednak ze ██████████ umowę o kompensacji wzajemnych należności, od której ██████████ nie odstąpił, umowa ta w pełni wiąże zarówno ██████████ jak też ██████████ do czasu, aż należności przysługujące od ██████████ zostaną całkowicie skompensowane bieżącymi opłatami związanymi z korzystaniem z obu lokali. W tej sytuacji obecnie to na ██████████ spoczywa obowiązek rozliczenia umowy kompensacyjnej i ustalenia, czy radca prawny ██████████ posiada jeszcze jakiegokolwiek wierzytelności wobec ██████████ czy też umowa kompensacyjna została już przez strony wykonana ██████████ ma obowiązek uiszczania opłat za zajmowane lokale na rzecz ██████████. Kwestie rozliczeń pomiędzy radcą prawnym a ██████████ mogą jednak być przedmiotem rozstrzygnięcia przez sąd powszechny, a nie przez Sąd Dyscyplinarny.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak na wstępie.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie przepisu art. 70° ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

Niniejsze orzeczenie jest prawomocne i nie przysługuje od niego środek zaskarżenia.

Jędrzejewski

Jabrowska Elżbieta

Agnieszka Matwijczak